

Sıla-i Rahim

Çevremdeki insanların özellikle memleketinden binlerce km uzakta olan gurbetçilerin izine gidip döndükleri zaman "sıla-i rahim yapıp geldik" dediklerine şahit oldum hep. Dolayısıyla kendimce sıla-i rahimin insanın doğup büyüdüğü toprakları ve oralarda kalan akrabalarını ziyaret etmesi onlarla bağlarını koparmaması olarak anladım ve hiç "sıla-ı rahim nedir?" diye araştırma,k açıp da bir yerlerden okumak aklıma gelmedi daha doğrusu öyle bir ihtiyaç hissetmedim.

Diğer yandan "kat-1 sıla-i rahim" in, yani sıla-i rahimi kesmenin büyük günahlardan sayılması aklıma takılıyordu. Daha doğrusu sıla-i rahimi yanlış ya da eksik bildiğim için terkedilmesinin neden bu kadar büyük bir günah sayıldığını anlayamıyordum. Ta ki Peygamberimiz (sav) hayatında sıla-i rahimi okuyuncuya kadar.

Peki nedir sıla-i rahim?

Arapçada sıla: bağ, rahim ise akrabalık demekmiş. Yani akrabalık bağı. Yani uzak yakın ayırmadan, belli bir mekana ya da zamana hapsetmeden en yakınımız olan anne babamızdan tutun bir kaç göbek ötesine kadar ve eşlerimizin de ailesini içine alan hatta kabir ziyaretini bile kapsayan geniş bir tanım.

Dinimizde insanlar arası ilişkilere ihtimam gösterildiği gibi bilhassa anne babanın ve yakınlardan başlayarak akrabaların ziyaret edilmesi ve her türlü desteğin verilmesi de son derece önemli bir prensip olarak ortaya konulmuştur. Nisa suresinin birinci ayetinde "Allah'a ibadet edip O'na hiç bir şeyi ortak koşmamak ardından ana babaya ve akrabaya iyilik yapmak" emredilirken otuzaltıncı ayetinde ise "Ey insanlar.. Adını kullanarak birbirinize dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten sakının. Şüphesiz Allah üzerinizde gözetleyicidir" buyurulmaktadır.

Resul-i Ekrem (sav) de "Allah a ve ahiret gününe iman eden kimse akrabasına iyilik etsin" buyurmuş. (Buhari, Edeb,85)

Konuyla alakalı daha birçok hadis-i şerif ve örnek olaylar var Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in (sav) hayatında. Örnek olarak iki tanesini zikretmek istiyorum:

"Akrabasının yaptığı iyiliğe aynıyla karşılık veren, onları koruyup gözetmiş sayılmaz. Akrabayı koruyup gözetken adam, kendisiyle ilgiyi kestikleri zaman bile, onlara iyilik etmeye devam edendir" (Buhari, Edep,15)

"Yoksula verilen sadaka bir, akrabaya verilen ise iki sadaka sevabı yerine geçer: biri sadaka sevabı, öteki de akrabayı koruyup gözetme sevabıdır" (Tirmizi, Zekat, 26)

Hasılı Hz. Peygamberin sünnetinde, her halukarda uzak ve yakın akrabaya değer verilmesi, akrabalık bağının korunup yaşatılması teşvik ve telkin edilmektedir. Ne acıdır ki bizler bugün iki göbek ötesi akrabamızı unutmuş durumdayız. Gidip gelmeler ve ziyaretler azalmış, yeni nesil gençler bu tür akrabalarını tanıma fırsatı bile bulamamıştır. Bilhassa şehirlere doğru yaklaştıkça akraba ilişkilerinin zayıfladığını, hatta kaybolma noktasına geldiğini görmekteyiz. Bunun en önemli sebebi modern dünyanın bizlere sunduğu hayat tarzının sonucu kendi değerlerimizden uzaklaşmamızdır. Halbuki bizim kültürümüzde akrabalar; insanın ilk tanıdığı, sevdiği, insanî münasebetlerini geliştirdiği, doğup büyüdüğü çevresidir. Bu çevreyi oluşturan bağlar ise tesbihin tanelerini birarada tutan iplere benzer. Değil onları koparmak aksine güçlendirmeye çalışmak insanlığımızın ve islamlığımızın gereğidir.

Bunları okuyunca anladım kat-1 sıla-i rahim'in yani sıla-i rahimi kesmenin aslında ne büyük bir manevi hukuk cinayeti olduğunu ve sevincini paylaşarak çoğaltıp üzüntüsünü paylaşarak azaltan insanın fitratına nasıl zıt olduğunu ve büyük günahlardan sayılmasında tam yerinde ve adalet olduğunu...